

Οι απόψεις των εικονομάχων

Α.

Επιστολή Λέοντος Γ΄ στον Πάπα Γρηγόριο Β΄

«Οι εικόνες αναπληρώνουν τα είδωλα, άρα αυτοί που τις προσκυνούν είναι ειδωλολάτρες. Όμως δεν πρέπει να προσκυνούμε κατασκευάσματα των ανθρώπινων χειρών και κάθε είδους ομοίωμα. Πληροφόρησέ μας ποιος μας άφησε ως κληρονομιά αυτήν την παράδοση, δηλαδή να σεβόμαστε και να προσκυνούμε κατασκευάσματα ανθρώπινων χειρών και εγώ θα συμφωνήσω ότι αυτό είναι νόμος του Θεού»

Β.

Το διάταγμα της εικονομαχικής συνόδου της Ιέρειας (754)

«Ομόφωνα ορίζουμε ότι παντός είδους εικόνες που έχουν κατασκευαστεί από κάθε είδους υλικό και έχουν ζωγραφιστεί με τον κακότεχνο χρωστήρα των εικονογράφων θα είναι στο μέλλον απόβλητες από τις χριστιανικές εκκλησίες και ξένες και αποκρουστικές για τους χριστιανούς. Όποιος τολμά από δω και πέρα να κατασκευάζει ή να προσκυνά ή να τοποθετεί σε εκκλησία ή ιδιωτική κατοικία ή να αποκρύπτει εικόνες, αν αυτός είναι επίσκοπος ή διάκονος να καθαιρείται, αν είναι μοναχός ή λαϊκός, να αναθεματίζεται και να είναι υπόλογος απέναντι στους αυτοκρατορικούς νόμους με την κατηγορία ότι στρέφεται ενάντια στις εντολές του Θεού και είναι εχθρός των πατροπαράδοτων δογμάτων»

Οι απόψεις των εικονοφίλων

Γ.

«Προσκυνώ και σέβομαι το Σταυρό και τη λόγχη, τον κάλαμο και το σπόγγο, με τα οποία οι θεοκτόνοι Ιουδαίοι βασάνισαν, ύβρισαν και τέλος σκότωσαν τον Κύριό μου, γιατί όλα αυτά στάθηκαν όργανο του έργου της σωτηρίας των ανθρώπων. Πώς λοιπόν να μην προσκυνήσω τις εικόνες που κατασκευάζουν οι πιστοί με αγαθή προαίρεση και με σκοπό τη δοξολογία και την ανάμνηση των παθημάτων του Χριστού; Ότι δεν προσκυνώ την ύλη είναι φανερό. Διότι, όταν καταστραφεί το ξύλο των εικονισμάτων, το ρίχνω στη φωτιά να καεί» [Ιωάννης Δαμασκηνός, Περί εικόνων]

Δ.

Οι αποφάσεις και ο «όρος» της Ζ΄ Οικουμενικής Συνόδου (787)

Η εικονομαχία καταδικάζεται ως αίρεση και αποφασίζεται η καταστροφή της εικονομαχικής φιλολογίας και η αναστήλωση των εικόνων. Ο συνοδικός όρος προσδιόριζε επακριβώς τον τρόπο της λατρείας: αυτοί που κοιτάζουν τις εικόνες θυμούνται και ποθούν τις εικονιζόμενες μορφές και απονέμουν σ' αυτές ασπασμό και τιμητική προσκύνηση, όχι την αληθινή λατρεία που ταιριάζει μόνο στη θεία φύση. Γιατί η τιμή που απονέμεται στην εικόνα μεταβαίνει στην πρωτότυπη έννοια και όποιος προσκυνάει την εικόνα προσκυνάει την υπόσταση του εικονιζόμενου σε αυτήν»